

BATAAF- LEEUWARDER

SCHIE COURANT.

D O N D E R D A G

D E N 28 F E B R U A R Y.

DUITSCHLAND en bygelegene LANDE.

WEENEN den 6 February. Men heeft alhier, en door geheel de Oostenryksche Monarchy een zeer gewichtig Keizerlyk Patent, publiek gemaakt, betreklyk de Recruitering van de Legers voor het toekomstige. Hetzelfde strekt om in de Erflanden van onzen Keizer eene algemeene Militaire Conscriptie in te voeren. Vooral naar 't voorbeeld van al het geene deszelve by de Franschen is ingevoerd.

Alle Classen der Maatschappij zullen aan deze Conscriptie onderworpen zyn, welke, met weinig uitzondering, al onze Jonkheid zal verplichten, om gedurende een zeker getal van Jaaren, zo veel de omstandigheden dien dienst vorderen zullen, de Wapenen te dragen. De beweeggronden tot dezen maatregel worden door den Keizer uitgedrukt, in de inleiding tot deszelfs voormelde Patent, op de volgende wyze:

„De veranderingen in de Constitutien der Staatdommen voorgevallen, ten gevolge van eenen zamenloop van zo veele gewichtige en onderscheidene gebeurtenissen, hebben ons de verplichting opgelegd, om eensgelyks veranderingen te maken, in het systeem van Besturing, overeenkomstig met de Staatkundige betrekkingen onzer Monarchy. Wy hebben onzen voornaamsten aadaght moeten vestigen, op een systeem van algemeene verdediging; en daar de Bevolking den waren grondslag daar van opleverd, zo is het eerste voorwerp onzer bemoeijng, den staat dezer Bevolking standvastiglyk onder het oog te hebben, zo in zyn geheel als in zyne deelen en onderdeelen.”

De dispositien van dat Patent zyn vervat in 52 zinneden, welke de Ringen der Militaire Conscriptie, en alle de te nemene maatregelen, om den goeden uitflag derzelve gemaklyk te maaken.

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

DEN HAAG den 23 February. In de gecontinueerde Extraordinaire Zitting van het Wetgevend Lichaam van gisteren, (Vrydag den 22 February) rapporteerde het Lid Busch, namens de Commissie, in wier handen by secret Besluit van den 12 dezer was gesteld eene Misfivie van 't Staatsbewind, houdende bezwaren tegen de Leden dezer Vergadering van Hasfelt en de Lange van Wyngaarden, over het plaatsen van derzelve in beslotene Vergadering uitgebragte Advysen in de publieke Papieren; met instantie, dat gemelde Leden door deze Vergadering zullen worden gecommeerd, om zodanige opgaven te doen, als by die Misfivie, (te vinden in onze Courant van Saturday 1.1.) zyn vermeld: — ten einde te onderzoeken, of gemelde Misfivie een point van deliberatie voor deze Vergadering kan uitmaken.

De Commissie merkte aan, dat zy minder benoemd was, om den toon, waarop des Bewinds Misfivie is gesteld, dan wel om den inhoud te examineren, waaruit dan ook volgde dat deze Vergadering zich niet behoefde aantrekken de beschuldiging, als of de toon en inhoud der gemelde Advysen niet te compasceeren zouden zyn met die egards, welke de Leden der twee Hoogstegeconstitueerde Machten van den Staat aan elkander verschuldigd zyn, daar de Vergadering, in een tegen overgesteld geval, wel zoude weten dezelve op eenen haar waardigen toon te beantwoorden; deelt wyders haare consideratien mede, zo over het oogmerk van des Bewinds Misfivie als omtrent de bevoegdheid der Leden om hunne Advysen, ook in beslotene Vergadering uitgebragt, door den druk gemeen te maken, omtrent welk laatste het oordeel zeker niet stond aan het Staatsbewind. Omtrent het aangevoerde by die Misfivie ten opzichte der door het Staatsbewind voorgedragene en het Wetgevend Lichaam geaprobeerde Heffingen, merkt de Commissie aan, dat die alleguatie wel eens eene strekking zoude kunnen hebben, als of de Vergadering daarin ongedwongen en zonder tegenbedenkingen hadt bewilligd.

Wyders beantwoorde de Commissie de drie volgende by haar in overweging gekomene Vragen: 1. is de Vergadering tot die formatie bevoegd — en kan zy die doen, zonder den rechterlyken mantel om te hangen? 2. Zouden die twee Leden aan die formatie moeten voldoen? en 3. Zouden zy, in geval van weigering, daartoe kunnen worden geconstringeerd, ontkennend, en adviseerende op dien grond dat, daar de Vergadering onbevoegd was, om aan de instantien van 't Staatsbewind te voldoen, des Bewinds meergemelde Misfivie geen point van verdere deliberatie voor deze Vergadering kan uitmaken.

Van Hasfelt het woord gevraagd hebbende, om zyne gedagten over de Misfivie van het Bewind te zeggen, wordt daarin verhinderd door het Voorstel en het daarop gevolgde Besluit, dat het Rapport zal worden gedrukt, gedistribueerd en aan de orde van den dag gesteld.

LEEUWARDEN den 27 February. In de laatste Brieven van LONDEN leest men een zeer uitgebreid verhaal, aangaande het verongelukken van het in onze Saturday Courant opgegevene uitgaand Engelsch O. I. Comp. Schip *Earl of Abergraveny*. Een Officier, behorende tot het getal der gelukkigten, die hun leven gered hebben, bragt het rampzalige bericht aan het O. I. Huis, en wy geven hier een verflag van het droevige voorval volgens zyn verhaal: — Den 1 dezer zeilde de *Abergraveny*, Capt. *Wordsworth*, in gezelschap van nog 4 andere Comp. Schepen, uit Portsmouth, naar Oost-Indiën, onder het geleide van het Fregat *Weymouth*. Daar het weder, na hun uitzellen, zeer ongunstig werd, en zy een sterken tegenwind kregen, besloten zy 'koers' te houden naar de Rhee van Portland. Na des nachts een hevigen storm doorgestaan te hebben (in welken zy van het Fregat gescheiden werden), kwamen de vyf Oost-Indischvaarders den 4de op de Rhee, wanneer het Schip *Weymouth*, een van de vyf, die de Admiralsvlag voerde, sein deed aan die Schepen, welken Lootsen aan boord hadden, om in de Haven te lopen. De *Abergraveny* was nu nog van geenen Loots voorzien, en derhalven genoodzaakt, om eenige uren te wachten. Ten drie uren na den middag eenen Loots gekregen hebbende, kwam hy op naar de Rhee van Portland. Het weder was tamelyk bedaard geworden, en hoewel er eene sterke ebbe begon intervallen, was men nu nog voor geen onheil bezorgd, naardien men dacht dat de Loots de Kust wel kende. Doch binnen weinige minuten begon het Scheepsvolk zyn gevaarlyken toestand in te zien, op eene Zandbank (*the Shambles of the Bill of Portland*), omtrent twee mylen van den wal, slootte. Capitein *Wordsworth* en zyne Officiëren waren, nogthans, van begrip, dat het Schip er wel, zonder aanmerkelyke schadeling, zou kunnen afgebragt worden; en zy lieten derhalven geene noodschoten doen, voor dat de erin anderhalf uren verlopen was, toen er twintig schotten gedaan werden. Gedurende dien tyd was het Volk volmaakt gerust, en niemand had een denkbeeld, dat het nodig ware om de Booten uitzetellen, ten einde, ingeval van nood, gereed te zyn, om het Volk aan wal te brengen. Omtrent ten vyf uren des avonds kregen de zaken een ongunstiger aanzien; naardien de Timmerman het berigt bragt dat er een zwaar lek ontdekt was naby het benedenste gedeelte van eene der Pompen, het welk hy, door den sterken indrang van het water, buiten staat was te stoppen. De Pompen, die allen klaar waren, werden aan den gang gemaakt, en een gedeelte van het Volk deed zyn best om het water naar de voorste Luiken te brengen; doch al hunne pogingen om het neerhouden waren vergeefs.

Ten zes uren begon men het onvermydelijke verlies van het Schip meer en meer duielyk te voorzien: er waren meer lekken ontdekt; de wind had zich tot eene styve koelte begonnen te verheffen; en het harde stooten van het Schip dreigde eene oogenblykelyke vernieling. De Capitein en Officiëren waren verre van moedeloos te worden door het gezigt van het oogschynelyke gevaar. Zy gaven hunne bevelen met de uiterste standvastigheid en koele bedaardheid, en hielden door hun gedrag het Volk in orde. Met het naderen van den nacht werd de toestand van al het Scheepsvolk zeer verschrikkelyk: de Juffers *Evans*, en verscheidene andere Passagiers, verzochten aan wal gebragt te worden; maar dit was onmogelyk. Het uiterste, dat al het Scheepsvolk, met vereenigde krachten, doen kon, was het Schip vlot te houden. Om de Lieden hunne alleruiterste krachten, aan de Pompen, te doen uitspannen, stonden de Officiërs by hen, om hen aanmoedigende en opwekkende door het uitdeelen van sterken drank. Ten zeven uren, toen het Volk byna uitgeput was, werd gevonden op nieuws noodschoten te doen, in hoop, dat zy Booten van den wal zouden bekomen, om zo veel Volks, als mogelyk was van het Schip te redden. Middelerwyl werd de Schryver, de Heer *Mortimer*, in eene van de Scheepbooten afgevaardigd, met de Papieren en Brieven, ten einde die in veiligheid te brengen. De derde Stuurman, een Neef van den Capitein, en van denzelfden naam, vergezelde den Schryver, met zes Zeelieden.

Eene Boot kwam er van den wal, welke de Juffers *Evans*, Meijuffer *Jackson*, den Heer *Rutledge*, en den Heer *Taylor*, een Cadet, zynde allen Passagiers, innam. Meijuffer *Blair*, eene Gezellin van de Juffers *Evans*, verkoos, in weerwil van al het smeken, aan boord te blijven; inderdaad er zouden velen geweest zyn, die de zelfde keus gedaan hadden, zo weinig hoops was er, dat de Boot, in zulk een donkeren nacht, het in de hoogte Zee zou kunnen uithouden.

Het was nu omtrent negen uren, en men hoorde verscheidene Booten op een korten afstand van het Schip: maar zy bragten de rampzalige Menschen aan boord geene hulp toe. Of dit daaraan toeteschryven is, dat zy bezig waren met het menschelevende bedryf, om de ongelukkigten, die zich op afgebrokene stukken van het Schip in Zee gewaagd hadden, te redden; of dat zy plunderzieke oogmerken hadden, is niet te beslissen.

Het verschrikkelyk beslissende oogenblik naderde nu: ieder een aan boord scheen zich van zynen dood verzekerd te houden; sommigen gaven zich aan de wanhoop over, terwyl anderen poogden zich zelve te bezitten, en de weinige oogenblikken, die hen nog overig

waren, besteedden, om de genade van hunnen Schepper te smeken. Ten tien uren was het Schip byna vol met water, en toen het allengs begon te zinken, ontstond er eene groote verwarring aan boord. Een aantal Matrozen verzochten dringend om meer sterken drank, en toen het hun geweigerd werd, vielen zy aan op de Kamer, waar de drank bewaard werd, doch werden door de Officiëren terug gedreven, die geen oogenblik ophielden hun karakter te handhaven, en tot het uiterste toe de grootste kloekmoedigheid betoonden. Een van hun was aan de deur der Kamer geposteerd met een koppel Pistolen, om dezelve tegen allen overval te beveiligen, en hield zynen post nog in, terwyl het Schip reeds zonk. Een Matroos, die boven allen driftig was in zyne begeerte om drank te hebben, voerde hem te gemoet: over een uur zal het immers hetzelfde zyn! waarop hy antwoordde: dat zy zo het wil; maar laat ons als Menschen sterven. Van eene omstandigheid is het zeer moeilyk reden te geven, namelyk: dat men, in 't midden van alle deze onheilen, niet eens gepoogd heeft, om de Booten uitzetellen. Omtrent twee minuten, voor dat het Schip onderging, kwam de Heer *Baggot*, Opperstuurman, by Capitein *Wordsworth*, met de woorden: wy hebben al gedaan, wat wy konden, myn Heer, op 't oogenblik zal hy zinken. De Capitein antwoordde: men kan het niet verhelpen; Gods wil geschiede.

Toen de Passagiers en het Volk met hunnen toestand waren bekend geworden, deden zy verscheidene pogingen om hun leven te redden. Eenigen maakten zich meester van stukken van het Wrak, en gaven zich aan de genade der golven over. Een Heer *Forbes* trok zyne klederen uit, en sprong, een goed zwemmer zynde, in Zee, en hy is ook een geweest van de geenen, die door eene Boot van den wal gered zyn. Eene groote menigte klom in het Wand. Omtrent ten elf uren gaf eene zwaare Zee het Schip een ylingfchen schok, zo dat het oogenblykelyk, naar den grond zonk, in eene diepte van 12 Vadem. Velen van die ongelukkige Lieden, die, om zich te redden, in het Wand geklommen waren, waren buiten staat om zich, onder de beweging die het Schip in het zinken maakte, vast te houden, en vergingen dus met hunne ongelukkige makkers die om lang waren. Er waren echter tusschen de 80 en 90 Perzonen nog bekwaam om hunne plaats in te houden, en dezen zyn eendlyk gered. Eenigen tyd na dat het Schip gezonken was, boorde het allengs dieper in het zand, zo dat velen genoodzaakt waren om hooger op in de Masten te klimmen. Men schatte den top van den hoogsten Mast omtrent 25 Voet boven water te zyn, en de Perzonen die daarop waren konden den Boegspriet klaar onder het water zien.

Toen het Schip zonk, viel het niet eerst, gelyk men anders gewoonlyk ziet, over zyde. Men denkt dat deze byzonderheid daarvan daan kwam, dat het met Geld en Porcelain geladen was. Het had 70,000 Pond. Sterl. aan boord, en ongeveer 400 Menschen. Het Scheepsvolk bestond uit 160 Mannen, en er waren tusschen de 50 en 60 Passagiers; de overigen waren Recruten voor zyner Majesteits en de Compagnies dienst; ook waren er omtrent 30 Chinezen aan boord. Het geheele getal der verdrinkenen wordt op 300 geschat. Men hoorde, ten half twaalf uren verscheidene Booten rondom het Wrak met de riemen kletzen: doch hoewel zy, door de ongelukkige Menschen in de Masten en het Wand geroepen werden, kon men haar niet bewegen, om dezelve naar den wal te brengen. De reden, welke naderhand voor deze schynbaar onmenscheleke handelwys gegeven werd, was, dat zy bevreesd waren, dat, elk van het Volk even driftig zynde om zyn leven te redden, zy allen onvoorzigtig in de Booten springen, die overladden, en zouden doen zinken.

Ongeveer ten twaalf uren kwam er eene Sloop, die door de seifchooten daar naar toe gelokt was, digt by het Schip ten anker, zond eene Boot uit, en nam al de Perzonen, die boven water waren, by twintig te gelyk, in, en bragt hen naar Weymouth. Het Volk was zo ver van ongefchikt in de Boot te springen, dat zy een voor een uit het Wand klommen, en niet voor dat zy geroepen werden door de Officiërs, die nog by hen waren. Toen men meende, dat al de Menschen gered waren, en de Boot gereed was om voor de laatste maal afsteeken, ontdekte men nog eenen Man naby den top van den Mast in het Wand: hy werd geroepen, maar gaf geen antwoord. Een van de Officiëren, wien dit tot hooge eer verstrekt, keerde daarop terug, en vond den Man gevoel en byna levenloos, door het doordringende koude weder. De Officier bragt den Man op zynen rug beneden, en verder naar den wal; de Man bleek een Chirurgyn te zyn; er werd alle mogelyke zorg tot zyne herstelling aangewend, doch by het vertrek van den gever van dit berigt, was zyn toestand nog ten uitersten gevaarlyk.

De geheele waarde der Lading wordt op 200,000 P. St. geschat. Er is niets gered, dan de Brieven, en eenige kostbare Platen, die voor den Generaal *Lake* bestemd waren. Men heeft Capitein *Wordsworth*, op het oogenblik toen het Schip zonk, gezien zich vast houdende aan de hoofdtouwen. Een der Stuurlieden, de Heer *Gulpin*, deed alle mogelyke moeite om hem te overreden, dat hy zyn leven zou trachten te redden: maar vergeefs; hy scheet niet te verlangen om het verlies van zyn Schip te overleven. De pogingen van eenen Cornet *Burgoyne*, en van de Stuurlieden, verdienen den hoogsten lof: Zy hebben alle menscheleke middelen in het werk gesteld.

De *Abergraveny* was een Schip van omtrent 1200 tonnen Last; en was bestemd naar Bengalen en China. Hy moest in Bengalen Katoen ingenomen hebben naar China. Er waren ongewoon veele Passagiers aan boord. De Capitein had er dagelyks 40 aan zyne Tafel, en 14 aten er met den derden Stuurman. De eerste en derde Stuurman waren aan den wal, toen de *Abergraveny* Portsmouth verliet, en betaalden 40 Guinies voor eene Boot, waarmede zy naar het ongelukkige Schip voeren. Capitein *Wordsworth* was een man van een uitstekend zachtmoedig karakter, en koele, gematigd en bedaard in alle omstandigheden. Zo was mede de Heer *Baggot*, eerste Stuurman, die ook met den Capitein omgekomen is. In het geheel zyn er tusschen 90 en 100 Menschen gered.

De FRANSCH E BRIEVEN van den 18de behelzen weinig politiek nieuws. Er bevindt zich tegenwoordig in het Militaire Hospitaal te Metz een Engelschman, wiens geschiedenis, het zy dan waar of valsch, ten minsten zeer buitengewoon is. Het is een schoon Mensch, hy heeft eenen deffigen gang en eenen koperachtige kleur. Hy is gesproten, zegt men, uit het bloed der Indische Vorsten, en werd als Gezant naar den Keizer van China afgevaardigd; maar op zyn togt door de Engelschen aangevallen, werd hy door haar gevangen genomen, en, van zynen rang als Vorstlyk Ambassadeur tot dien van een eenvoudigen Matroos gemaakt. Hy kwam in deze laatste hoedanigheid in Europa binnen. Het Schip, waarop hy zich bevond, werd op zyn beurt door de Franschen genomen, die hem, met de andere Gevangenen, naar Verdun voerden. Onder weg ziek geworden zynde, is hy te Metz gebleven, waar men hem niet als een dwazen of Fortuinzoeker behandelt, maar met eene soort van hoogachting, die bewyst, dat de geruchten, welke zich van hem verspreiden, niet van grond ontbloot zyn.

Verders zyn diezelfde Brieven opgevuld met bedroevende gebeurtenissen, men vind die aangaande het volgende gemeld: — In den nacht van den 5 dezer, is de Klok van de Kerk St. Nicolaas, in de Stad Fontenay ingestort, door de zwakheid van de enkele Pylar, die dezelve ondersteunde. Deze aanmerkelyke val heeft het geheele Kerkgewelf vernietigd, het welk zedert verscheidene Jaaren tot een Magazyn voor het Voeder der Cavallery, die alhier in Garnisoen ligt, diende. Honderd duizend Pond Hooy en zeventig duizend Pond Stroo zyn onder de Puinhoopen begraven geworden. Een Huis is verbryzeld door den val van een der Pyramiden van den Tooren.

Geluklyk hadden de bewoners van dit Huis den tyd om zich te redden, daar het vallen der eerste Steenen het gevaar aankondigde.

Men meld van Saintes — eene groote, maar niet Volkryke Hoofdstad van Saint-Tonge, aan de Rivier Charente — dat, des nachts, ten half twee uren, een Steengroeve, aan den voet van welken verscheidene Huizen stonden; aan den oever der Rivier geheel is ingestort. De groote menigte Rotfen vielen met een vreeslyk gekraak langs de hoogte neder, en begroeven drie Huizen geheel en al onder de Puinen, zo dat er geene sporen meer van overig bleven. Een Man en twee Vrouwen, het geraas hoorende, redden zich door het Venster uit te klimmen. Eene andere Vrouw en twee Honden werden levend en zonder zich nog gekwetst te hebben, van onder een stuk Muur, dat nog door een gevalen Balk werd opgehouden. Hy, die den moed had, om in deze holte te klimmen, ontdekte ongelukkige Slagtoffers te redden, onderling het hevige gevaar, want nauwlyks was hy het hol weder uit, of de zwakke steun, die den val der Rots had voorgekomen, verdween, en men kon nauwlyks de plaats meer herkennen, waar hy zynen moed had doen schitteren. Onder de Puinhoopen zyn drie jonge Meisjes gevonden, die nog niet geheel dood waren. Men heeft dezelve nogthans niet by 'leven kunnen houden. Het was een vreeslyk schouwspel. De Vader van een dezer jonge Slachtoffers kwam van Rochefort terug, eenige uren na dit voorval. Zo dra hy het vernam, viel hy van het Paard en bract een Schouder. Hy is gevaarlyk ziek.

LUXEMBURG den 12 February. De Sneeuw, die gedurende den ganschen Winter zich op de Heuvelen in de nabuurschap van Luxemburg heeft opeengepakt, is door eenen Zuiden Wind, verzeld van sterken Regen, die van den 4 tot den 5 dezer viel, spoedig gesmolten. De wateren der Rivieren de Alzette en Petrus, door deze smelteling aangegroeid, verheeven zich in den tyd van een half uur, van twaalf tot half een uren, by 5 Voeten boven de gewoone hoogte des waters. Het water wies tot by de acht uren van den dag op zyn allerhoogste aan de Brug van Clausen kwam, waar het stil bleef staan.

TE LEEUWARDEN, ter Drukkery van JOHANNES SEYDEL en MATTHYS KOON.